

ОВОЛОДІННЯ МЕТОДАМИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ У КУРСІ «ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

*Іванців О.Я., канд. пед. наук, доцент кафедри ботаніки
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк*

Суттєву роль у формуванні майбутнього фахівця відіграє участь студентів у організованій і систематичній науково-дослідній роботі. З перших кроків свого перебування в університеті кожен студент має брати участь у наукових пошуках, планових досліджень кафедр, своїх викладачів та впровадженні практичних досягнень науки. Набуття первісного досвіду дослідницької праці з профілюючих дисциплін може стати початком серйозних наукових пошуків. Завдяки участі у науковій роботі, студент оволодіває навичками роботи з різноманітними інформаційними матеріалами з метою розширення наукового та особистісного світогляду.

Організація підготовки творчої особистості майбутнього фахівця –біолога передбачає залучення студентів до наукової роботи протягом усього періоду навчання в університеті. Звичайно, зміст дослідницької роботи студентів поступово ускладнюється, стає більш глибоким від курсу до курсу. На біологічному факультеті студенти вперше знайомляться із азами проведення науково- дослідної роботи у 4 семестрі навчання у курсі «Основи наукових досліджень». Саме цей курс покликаний сформувати у майбутніх науковців розуміння усіх етапів проведення наукового дослідження.

Успіх наукового дослідження багато в чому залежить від правильного вибору методів дослідження та їх успішного застосування.

Науковий метод - це шлях або спосіб сприйняття істини. На думку вчених метод – це спосіб досягнення мети, певним чином впорядкована діяльність. В науці метод є способом дослідження і викладу опрацьованого матеріалу.

Дослідник, який добре володіє методами дослідження і шляхами їх застосування, витрачає менше сил і працює з кращими результатами, ніж той, хто у своєму дослідженні опирається лише на інтуїцію, або діє методом «спроб і помилок».

І. П. Павлов відмічав, що від методів залежить успіх всього дослідження, що за допомогою правильно обраних методів навіть не дуже талановита людина може зробити багато, невдалі ж методи не допоможуть і геніальному вченому.

Точні і правильні методи не єдиний компонент, що забезпечує успіх у науковій роботі. Методи не можуть, наприклад замінити творчу думку дослідника, його здатність аналізувати і синтезувати. Хоча використання правильних методів дослідження спрямовує хід думки дослідника, відкриває перед ним найкращий шлях в досягненні мети і дозволяє, таким чином, економно використовувати енергію та час вченого.

Оскільки, наукова робота передбачає проведення експериментального дослідження, то вона вимагає від студента оволодіння основними його

методами. До таких методів, що використовуються студентами при виконанні та написанні курсових, дипломних і магістерських робіт зі спеціальних предметів, відносять наступні: вивчення літературних, архівних та інших джерел, спостереження та самоспостереження, експеримент, бесіди, анкетування, математичні методи обробки кількісних даних та ін. Найкращих результатів можна досягти при комплексному використанні цих методів. Проте слід мати на увазі, що залежно від особливостей теми дослідження, специфіки предмета і конкретних умов окремі методи можуть мати переважаче значення.

Методи дослідження в науці є інструментом добування фактичного матеріалу. Будь-яку науку утворюють не тільки результати пізнання дійсності, але й методи пізнання досліджуваних об'єктів, тобто методи дослідження.

У науковій літературі, як правило, вирізняють методи теоретичного та експериментально – емпіричного рівнів. До першої групи належать методи теоретичного аналізу і синтезу, абстрагування ідеалізації, моделювання, індукції, дедукції. З ними студенти біологічного факультету знайомляться у дисципліні «Основи наукових досліджень», а починають використовувати на 3 курсі при виконанні курсової роботи із профільюючих дисциплін. Другу групу утворюють методи спостереження, опитування, біологічного експерименту. Всі вони стануть у пригоді студентам- науковцям при написанні бакалаврських, дипломних та магістерських робіт.

Отже, повноцінне оволодіння методами наукового дослідження у курсі «Основи наукових досліджень» забезпечить у подальшому ефективно виконання курсових, бакалаврських, дипломних та магістерських робіт та в цілому допоможе молодому науковцю правильно організувати свою науково-дослідну роботу.

Список використаних джерел

1. Пилипчук М.І. Основи наукових досліджень: підручник / М.І. Пилипчук, А.С. Григор'єв, В.В. Шостак. – К.: Знання, 2007. – 270 с.
2. Шейко В.М. Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник / В.М. Шейко, Н.М. Кушнарєнко. – 6-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2008. – 310 с.
3. Кузьменко С.Г. Курсова (дипломна) – це дуже просто!: наук.-практ. посіб. / С.Г. Кузьменко; Донец. юрид. ін-т МВС України при Донец. держ. ун-ті. – Донецьк: Норд-Прес, 2004. – 126 с.
4. Мороз І.В. , Мороз Л.І. Наукове дослідження: курсові, дипломні, магістерські роботи: посібник/ І.В. Мороз, Л.І. Мороз; вид. Національного пед. ун-ту імені М.П. Драгоманова.- Київ,2010.-143 с.